

Over het **levenseinde**

Het kabinet wil dat mensen "tijdiger het gesprek aangaan" met artsen en vooral hun naasten. Er wordt geregeld gesproken in de media over euthanasie. Misschien komen bij euthanasie wel alle levensvragen bij elkaar. Niet alleen van degene die het leven wil verlaten, maar ook voor die mensen die het dichts betrokken zijn.

De man met de hondjes

Zomaar een weduwnaar, iemand die alleen is. Overgebleven uit een huwelijk. Vrouw overleden. Zo zijn er veel meer -veel meer- mensen van wie de partner is overleden. Ik zie de man lopen met zijn hondjes. Ik zag hem al vaker voorbijkomen, steeds met zijn hondjes. We maakten geregeld een praatje. Sinds een aantal jaren is hij weduwnaar. Mag ik je een aantal dingen vragen die over een moeilijk onderwerp gaan, vroeg ik hem. Het was goed en we spraken af.

Ik sprak met Jelle, want zo heet de man met de hondjes. Zijn vrouw Mieke vroeg en kreeg euthanasie. Het begon toen ze 60 jaar was: ze kreeg lichte verschijnselen van vergeetachtigheid. De moeder van Mieke was overleden aan de ziekte van Alzheimer. En ook haar vader. Naarmate de vergeetachtigheid erger werd, realiseerden Mieke

en Jelle zich dat het zeer waarschijnlijk was dat dhr. Alzheimer ook hun huis niet voorbij zou gaan. Er volgden testen en de angst werd bevestigd: een progressieve vorm van alzheimer. Ik sprak met Jelle over deze periode.

Het viel me op in jouw verhaal dat het mogelijk is dat een intens verdrietig proces als euthanasie uiteindelijk ook goed kan verlopen.

Jelle: 'Toen we de diagnose te horen kregen, zijn we met onze kinderen gaan praten. Mieke wilde beslist niet sterven zoals haar ouders. Het proces van haar moeder hadden we van heel dichtbij meegemaakt. We vonden het vreselijk om te merken hoe haar moeder steeds verder achteruitging en uiteindelijk in een foetushouding in bed lag te kreunen. Ze bleek pijn te hebben en was diepongelukkig. We vroegen ons geregeld af wat ze nog zou merken van het leven en of dit

menswaardig sterven zou worden. Dit wilden wij niet voor onszelf. Eigenlijk wil niemand dit. We realiseerden ons dat als we dit niet wilden, we moesten gaan nadenken en moesten handelen. We konden hen na intensieve gesprekken met onze kinderen, over de waarde van het leven en over het waardig willen sterven, overtuigen. Ze wilden ons idee steunen.'

Hebben jullie samen er lang over gesproken voordat jullie naar jullie huisarts gingen met het verzoek om euthanasie?

'Doordat we beelden van haar moeder voor ogen hadden, werd het voor ons heel snel duidelijk. Mieke sprak er zo uitdrukkelijk over dat ze niet zo wilde sterven, dat we het besluit misschien wel relatief snel konden nemen. We schreven het verhaal ook op met onze beweegredenen en de achtergrond van beide ouders van Mieke die aan

